دەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکان" نەك کێشەی کەرکوك، چارەسەر ناکات بەڵکو قوڵتری دەکاتەوە!

لە وەڵامی هەواڵەکەی هەفتەنامەی چاودێر

سامان کەریم

لە ژمارەی 78ی هەفتەنامەی چاودێردا بە مانشێتی سەرەکی ڕۆژنامەکە هەواڵێك بلاوبۆتەوە لە ژێرناوی" حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی دژایەتی دەرکردنی تەعریب دەکات" . بەڵام ئەم مانشێتە ئەگەرچی بەتەواوی ناڕاستەو لەمبارەوە کۆڵێك وتارو بەڵگەنامەی حزب لەبەردەستدایە، لەهەمانکاتدا بارانێکی بیٚ هەور نیٚیە، سەرنوسەری چاودێر کاری دیکەی پیٚ هەیە کە لە خوێندنەوەی هەواڵەکەدا ڕۆشن دەبێتەوە. چاودیر دەنوسیٚ" کۆبونەوەیەك کە لە هەفتەی ڕابردوو لەبارەگای پارتی چارەسەری دیموکراتی کوردستان، لەشاری سلێمانی بەڕێوەچوە، حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراق دژی دەرکردنی تەعریب دەوەستێتەوەو نوێنەرەکەیان پیٚی وابوە یەکیتیو پارتی دوو حزبی نائینسانین... " لە درێژەی هەواڵەکەدا دەنوسیٚ" پارتی چارەسەر هەولیداوە ئاراستەی کۆبۆنەوەکە بەسیاسەتی (پ.ك.ك)ەوە ببەستێتەوە، بەڵام نوێنەری حزبی کۆمۆنیست ئەو هەولٚ ی ڕەتکردۆتەوە". سەرنوسەری چاودێر دەیەوێت بە یەك فیشەك دوو نیشانە بشکێنێت!.

سکرتاریەتی کۆمیتەی ڕابەری ڕیکخراوی کوردستان ئەم هەواڵەی بەدرۆ خستۆتەوەو لێرەدا پێویست نیە لەمبارەوە هیچ قسەیەکی دیکە بکرێت، بەتایبەت کە فەرهەنگی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی لەمبارەوە بۆ هەموو خەڵکی کوردستان ڕۆشنە، کە پەیوەندی خۆی لەگەڵ ئەحزابو لایەنە سیاسیو نێودەوڵەتیو دەوڵەتیەکاندا بەشێوەیەکی ڕۆشنو ئاشکرا ڕادەگەیەنێتو لەمبارەوە دیبلوماسیەتی نهێنی بۆ ئێمە مانایەکی نیە جگە لە شاردنەوەی ڕاستیەکان لەخەڵكو ساتو سەودا کردن بە چارەنوسییانەوە نەبێت. بەڵام بلاوکردنەوەی هەواڵەکەی چاودێر بەشێوەیەکە کەچەند مەسەلەیەکی گرینگی ئەمڕۆی گۆڕەپانی سیاسی عێراقو کوردستانی هێناوەتە نێو دووتوێی ئەو هەواڵەیەوە، کە مەبەستی چاودێریش بۆ پیشەسازی هەواڵەکەی ئەم دوو مەسەلە گرینگەیە. دووباسی گرینگو سەرەکی کێشەی کەرکوك کە ئەمەیان سەرەکیترەو پاشان بونی هێزەکانی پ.ك.ك لەکوردستانو داواکارییە بەردەوامەکانی حکومەتی تورکیا بۆ لادانو نەهێشتنی ئەم هێزە بەتایبەت کە لەم دواییەدا هێرشو پەلامارەکانی هەردوو حکومەتی تورکیاو جمهوری ئیسلامی ئێران بۆ سەر خەڵکی کوردستان لە ژێر ئەم ناوو بیانوەدا یوە. ئەمە بەجیا لەوەی بلاوکردنەوەی ئەم هەواڵە لە ژێر ئەو مانشێتەدا دەرخەری ئەوەیە کە سەرنوسەری چاودیر لەباری سیاسیەوە تا ڕادەیەکی زۆر کاڵفامی خۆی نیشان دەدات، لە درێژەی وتارەکەدا ئەوە ڕۆشن دەبێتەوە.

*حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراق، دژ بە تەعریب یان دژ بە دەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکان"!

تەعریب، کۆڵەکەیەکی ئەصلی سیاسەتی حکومەتی بەعس بوو لەپێناو مانەوەی خۆی لە دەسەلاتدا. سیاسەتی تەعریب بەشێكو تێزیکی سەرەکیە لە ئیمیەجێکی فراوانتری سیاسی کە بەگشتی ئیستراتیژو بەرنامەی سیاسی ناسیونالیزمی عەرەب پێکدەهێنیت لە عێراقدا، کە لەلایەن حکومەتی بەعسەوە بە دڕانداترینو توندترین جۆری فاشیزم پیادە کرا. تەعریب ئەنجامی بیرکردنەوەو ئیستراتیژیەتێکی دیاریکراوە لە عێراقدا، کەناوی ئامانجو بەرنامەی ناسیونالیزمی عەرەبە. بەم پێیە تەعریب هۆ نیە بەڵکو ئەنجامی جۆرێك لەبیرکردنەوەو ئامانجی سیاسی بزوتنەوەیەکی کۆمەلایەتی تایبەتە کە ناوی ناسیونالیزمی عەرەبە. بۆیە هەرکەسو لایەنێك کە بالفعل دژ بە تەعریبە، ناتوانیت بالفعل دژ بە بیرکردنەوەو ئامانجی سیاسی ئەم بزوتنەوە تاسەر مۆخ کۆنەپەرستو دژی ئینسانیە نەبێت. حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراق، تەعریب بە سیاسەتێکی کۆنەپەرستانەو نەتەوەپەرستانەی حکومەتی نەتەوەپەرستی بەعس ناساندوە. پیٚی وایە کە تەعریب بەشێکە لە ستراکتۆری ئامانجو بەرنامەی حزبێکی سیاسی نەتەوە پەرستی وەك بەعس کە بناغەی ناساندنی بۆ ئینسان لەسەر پایەی شوناسنامەی درۆزنانەی نەتەوەوە دەست پێدەکات. لای ئەحزابی نەتەوەپەرستو شۆڤێنی، ئینسان وەك بونەوەرێکی کۆمەلایەتی کە بەهرەمەندە لە مافی ئینسانی خۆی بەجیا لەوەی بە چ زمانیك قسەدەکاتو ڕەنگی پێستو قژی چۆنە بونی نیە، هەروەك چۆن لای ئیسلامیەکان کەسێکی ئاتەیست وەك ئینسان نازمێردرێتو پێویستە لەناوببرێت یان لەوپەڕی باری پۆزەتیڤیاندا ئەوەیە کە جیگەی ناکانەوە لەناویانداو شار بەدەری دەکەن، بۆ نەتەوەپەرستێك هەمان تیروانین دروستە. لای نەتەوەپەرستێكو هێزو حزبو لایەنێکی نەتەوەپەرست ئێسنان بونی نیە، بەڵکو عەرەب بوون، کوردبون، تورك بوون، فارس بوونو سویدی بون، فەرنساوی بوون... وجودی هەیەو تەنها لە ژێر ئەم ناونیشانە نەتەوەییانەدا دەکرێت مرۆڤێك مانای هەبێت. ئەم بیرکردنەوەیە کە گەیشت بەسیاسەتو بوە سەرلەوحەی بەرنامەو دروشمی ئەحزابی سیاسی، هەر وەك ئەوەدەکات کە بەعس کردی، لە تەعریبو تەهجیرو ئەنفالو... دەرحەق بە خەڵکی کوردستان.

تەعریب، کەم تازۆر پەیوەندی نیە بە تاکە کەسێکەوە یان بەخێزانێکەوە کە ئەم سیاسەتەی بەسەردا پیادە کراوە (عەرەبە هێنراوەکان) هەروەك چۆن دانە بەدانەی خەڵکی کوردستان وەك تاك بەرپرسن نین لە سیاسەتەکانی یەکێتیو پارتیو سەبارەت بە لکاندنی کوردستان بەعێراقەوە، سەرەڕای ئەوەی چون پەنجە مۆریان بۆکرد، هەروەك چۆن دانە دانەی چەکدارەکانی یەکێتیو پارتی بەرپرس نین لەبەرپاکردنی شەڕی ناوخۆو تێکدانی باری ئەمنیو ئارامی کوردستان بۆ ماوەیی زیاتر لە 5ساڵ بەهەمان شێوە (عەرەبە هێنراوەکان)و بەرپرس نین لەسیاسەتی تەعریبی حکومەتێکی قەومی شۆڤێنی. سیاسەتی تەعریب پەیوەندی نیە بەدانەدانەی ئەو خێزانە عەرەبانەی کە هێنراونەتە کەرکوك. بەڵام سەرنوسەری چاودێر نەتەوەپەرستی وای لێکردوە کە جیاوازی نەکات لە نێوان سیاسەتی بزوتنەوەیەکی سیاسیو دەسەلاتێکی سیاسی لەگەڵ ئەو ئینسانانەی کە بونەتە هەڵگرو جێبەجێگەری ئەو سیاسەتە، وای لێکردوە جیاوازی نەکات لە نێوان میکروبو ئەو ئینسانەی بۆتە هەڵگری میکرۆبەکەن ئەو ئینسانەی کە نەخۆش بوە بە هۆی میکرۆبەکەوە لەگەڵ میکرۆبەکە. ئەمە کالفامیەکی سیاسی پڕ مانایە.

بۆیە لە مانشێتەکە و دواتریش لە هەواڵەکەدا بەئێمە دەڵێت "دژی دەرکردنی تەعریب دەوەستێتەوە". بەلأم تەعریب دەرناکرێت بەڵکو پێویستە ڕیشە کێش بکرێتو کاریگەرییەکانی ناکام بکرێتەوەو ئەوهێزە وەلابخرێت کە پیادەکەری ئەم سیاسەتەیە، ئەوەش کاری ئێمەیە، چونکە ڕۆشنە چاودیرو یەکێتیو پارتی هیچ کات دژ بە بیرو ئامانجی نائینسانیو کۆنەپەرستانەی بەعس نەبون وەك بزوتنەوەیەکی سیاسی، تەنها ئەوەندە نەبیت کە پەیوەندی هەبوە بە " هاوبەش بونیان لەدەسەلات". بەلأم ئیعدامو تەقەکردنو لەخۆپیشاندەرانو هەڵکوتینە سەرماڵأنو سەر بەشی ناوخۆی خویندکارانو سەرکوتی ئۆپۆزیسیۆنو کوشتنی ژنانو پاریزگاری لە دابو نەریتی دواکەوتوی شاخەکیو ئیسلامیو دەستورو یاساکانی بەعس بەهەمان شیوە تا ئێستا کاری خۆیان دەکەن. **بۆیە لەڕاستیدا ئەوەی دژ بەتەعریبو گشت ئامانجو سیاسەتە دژی ئینسانیەکانی ناسیونالیزمی عەرەبو بەعسە ئەوە ئێمەینو نە یەکێیو نەپارتی ناتوانن ئیدعای ئەوە بکەن کە دژ بە بەعسن بەناونیشانی بزوتنەوەیەکی ناسیونالیستی کۆنەپەرست.** ئەوان تەنها دژ بە هێنانی ئەوخێزانە عەرەب زمانانەن کە هاتونەتە کەرکوكو شوێنەکانی دیکە، ئەویش لە پیناو فراوانکردنەوەی مەودای دەسەلاتداریتی خۆیان لەبەغداو لەباری سیاسیشەوە لەپیناو قوڵکردنەوەی هەلاواردنی خەڵکی عێراق لەسەرپایەی شوناسی نەتەوەیی، ئەوان نان لەم کاسبیەیە دەخۆن. ئەم کاسبیەش هیچ پەیوەندییەکی نیە بە بەرژەوەندی خەڵکی کوردستانو بەرژەوەندی کورد زمانەکانی دانیشتووی کەرکوكو بە چارەسەری کێشەی کەرکوکەوە بەڵکو تەنها بۆ فراوانترکردنەوەی نفوزو دەسەلاتی خۆیانە.

بەلأم ئێمە دژ بەدەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکانین"و پیمان وایە دەرکردنی ئەم خێزانانە لەکەرکوك دیوێکی هەمان سیاسەتی تەعریبی کۆنەپەرستانەی بەعسە بەلام ئەمجارەیان "تەکریدە". ئەو "عەرەبە هێنراوانە" لە ڕوانگەی بزوتنەوەی کوردایەتیەوە، ئینسان نین بەڵکو عەرەبن بەم مانایەو تەنها بەم مانایە دەبێ دەربکرێنو خۆ ئەگەر مەجال ببێت قاتو قڕ بکرێن، چۆن کەسێکی کورد زمانیش لایان هەر ئەوەیە کە بەکوردی قسە دەکاتو کوردە ئەگینا ئینسان نیە، هەر بۆیە لەکاتی هەڵبژاردنەکاندا دەیان دروشم دەبینین سەبارت بەوەی " ئەوەی دەنگ نادات لەکوردستان جیگای نابیتەوە"... بەلأم کە کەسی کورد زمان لەبەرگی بەرژەوەندییەکانی ئەوان دەرچوو گەیشتە ئەو ئاستەی داوای موچەی زیادی کردوو داوی خزمەتگوزاری کردو بە سەرکردەنەتەوەپەرستەکانی ووت بەسە گەندەڵیو خواردنی پاروپول، واتە کاتێك کە کەسی کورد بەرگی ئینسانی لەبەرکرد، ئیتر دەبێت زیندانی بکریتو تەقەی لیبکریتو رەجم بکریت. بۆیە لە ڕوانگەی بزوتنەوەی کوردایەتیەوە(عەربە هێنراوەکان) دەبیت دەربکرێنو بنکەوبارگەیان بەسەردا بڕوخێنرێتو شاربەدەر بکرێن. چونکە لای ئەم بزوتنەوەیە، تاکی عەرەب زمان یەکسانە بە بیرکردنەوەی حزبی دەسەلاتداری نەتەوە کە بەعس بوە، حزبی بەعس بەوەکیلو کوێخای زمان عەرەبەکان دەزانێت، هەروەك چۆن خۆیانو دەسەلاتەکەیان بەگوێخاوو وەکیلی خەڵکی کورد زمان دەزانن.

بەلأم "عەرەبە هێنراوەکان" لە ڕوانگەیەکی کۆمەلایەتیو ئینسانیەوە، وەك هەر ئینسانێکی دیکە ئینسانو مافی خۆیان هەیەو هیواو ئارەزویان هەیە. مۆتیڤی سەرەکی هاتنی ئەو خێزانانە بۆکەرکوك ئایدۆلۆژی بەعس نەبوە، وە تەنانەت سیاسەتی تەعریبی بەعس نەبوە، وە زۆربەی زۆریان ئاگاداری ئەوە نەبوون کە ئەمە سیاسەتێکەو دژ بە خەڵکێکی دیکە بەکاردەهێنرێت، بەڵکو فرسەتێك بوە کە بۆیان هەڵکەوتوە بۆ باشترکردنی هەلومەرجی ژیانی خۆیان. بۆ ئەوەی بەهرەمەند بن لە ژیانیکی خۆشتر. ئەوان لە بیابانو لادیو دەشتەکانی باشورو ناوەراستەوە هاتونەتە کەرکوك بە مۆتیڤی وەرگرتنی زەویو پارەو خانوو هەروەها موچە، کە لەسایەی سیاسەتی تەعریبدا بۆیان فەراهەم کراوە، هەروەك چۆن دەیەها کەسی نێوشارەکانی سلێمانیو هەولێر پارەیان پێدراوە چونەتە کەرکوك خانویان دروستکردوە، هەروەك چۆن سەدان خیزانی کورد زمان لە کەرکوكو شارەکانی دیکە کاتی خۆی "تصحیحی قەومی"یان کرد بۆ ئەوەی دەرنەکرێن. ئەوەندەی بگەرێتەوە سەر ئەو خێزانو کەسە کورد زمانانەی کە تائێستا خانوە داگیراوەکانیان وەرنەگرتۆتەوە یان کەسانی دیکەی تێدایە ئەوە بێگومان پێویستی بەڕێگا چارەیەکی یاسایی هەیەو من لەچاوپێکەوتنێکدا لەگەل ئۆکۆتۆبەری ژمارەی 79 بەم شێوەیە باس لەم بەشە لە مۆشکلەکان دەکەم"**وەلامی ئێمە بۆ ئاوارەکان**

بۆ ئەوکەسانەی لە کوردستان ئاوارەبونو لەشارەکەی خۆشیاندا بەشێکیان وەك ئاوارە ماونەتەوە، ئەوەیە کە مافی سەرەتای خۆیانە کە بگەرێنەوە سەر جێگای خۆیان، وە لەم بارەوە هەم کار ئاسانیان بۆ بکریت، وەهەم تەعویز وەربگرن. خۆ ئەگەر لەمبارەوە کێشەیەك هەبیت و کەسێك مالیان داگیر کرابێت، بەلام تا ئێستا بە داگیراوی مابێتەوە، کە نمونەی لەمەمان زورنیە لە ئێستادا. ئەوە رێگای قانونی پێویستە ، لەمبارەوە پێویستمان بە محکەمەیەکی تایبەتە، تایبەت بەو مانایەی کە بەزوترین کات ئەم کۆسپو موشکلانە حل بکرێنو خەسارەتەکەیان بۆ ببژێردرێت".

*کێشەی کەرکوكو ئەلتەرناتیڤی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عێراق!

ئێمە لە زمانی ریبوار ئەحمەدەوە ئەلتەرناتیڤی خۆمان ڕاگەیاندوە بۆ کێشەی کەرکوكو دواتر وەك بەڵگەنامەیەك لە 1ی تەموزی 2005دا بەئیمزای کۆمیتەی کەرکوك لە ژێر ناونیشانی" ڕیگا چارەی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی بۆ کێشەری کەرکوك" خرایە ڕوو کە بەم شێوەیەیە"پیش چارەسەری کیشەی کەرکوك دەبێ چارەنوسی کوردستان لە ریگای ریفراندۆمیکەوە دیاری بکریت. لەم ریفراندۆمەدا گشت دانیشتوانی کەرکوك بەدەر لە زمانی قسەکردنیان وەکو هەر ناوچەیەکی دیکەی کوردنشین، خاوەنی دەنگنو بەشداری دەکەن. چونکە ئەنجامی ئەم ریفراندۆمە پەیوەست دەبیتەوە بە چارەنوسی هەموو دانیشتوانی ئەم شارەوە. ئەگەر لەم ریفراندۆمەدا زۆربەی خەلکی کوردستان داوای جیابونەوەی کوردستانو دەولەتی سەربەخۆی کرد، ئەوکات سەبارەت بەوەی ئایا کەرکوك سەر بە دەولەتی سەربەخۆ دەبێت لە کوردستان یان دەولەتی مەرکەزی، دەبێ ریفراندۆمیکی تایبەتی بۆ خەلکی کەرکوك بکریتو خودی خەلکەکەی بریاربدەن کە کام لا هەلدەبژیرن.

لەم ریفراندۆمەدا بە پیچەوانەی ئەوەی لایەنە قەومپەرستەکان پروپاگەندەی بۆ دەکەن، دەکری فەزایەك بخولقیت کە خەلکی کەرکوك نەك لەسەر بناغەی قەومی، بەلکو لەسەر بناغەی ئەوەی کە کام لەم دوو دەولەتە، دەولەت لە کوردستان یان دەولەتی مەرکەزی، ژیانو ئایندەیەکی ئازادو بەختەوەریان بۆ مسۆگەر دەکات، هەلبژاردنی خۆیان بکەن. ئەگەر دەولەتی سەربەخۆ لە کوردستان دەولەتیکی غەیرە قەومیو غەیرە دینیو پیشکەتوانە بیتو هەلومەرجیکی ئازادو بەختەوەر بۆ خەلکەکەی مسۆگەر بکات، دەتوانی رای زۆربەی خەلکی کەرکوك بۆ ئەوە راکیشی کە دەنگبدەن بەوەی لەگەل دەولەتێك بن کە لە کوردستان پێکهاتووە. فاکتەریکی سەرەکی بۆ دەنگدانی خەلك بەراوردکردنی هەلومەرجی ژیانیانە لە نیوان دەولەتی مەرکەزیو دەولەت لە کوردستاندا. هەرکامیان لە رووی ئازادیو خۆشگوزەرانیو یەکسانیخوازیو ئینسانیەتەوە پیشی ئەوی تریان بکەویت، دروست وایە خەلکی ئەم شارە ئەویان هەلبژیرن.

هەوڵ و تەقەلای ناسیۆنالیستە کوردەکان و لە سەروو هەموانیشەوە هەردوو حیزبی حاکمی کوردستان یەکێتی و پارتی بۆ وەدەرنانی خەڵکی عەرەبزمان بە بیانووی ئەوەی لە لایەن حکومەتی بەعسەوە لە کەرکوك نیشتەجێکراون سیاسەتێکی قەومپەرستانەو دژی ئینسانیەو لە ناوەرۆکدا هەمان ماهیەتی حەملاتی تەرحیلی حکومەتی بەعسی پەیدا دەکاتەوە. دانیشتووانی کەرکوك بێ لەبەرچاو گرتنی انتمای قەومی‌یان دەبێت هاووڵاتی یەکسان و خاوەن ماف و ئازادی چوون یەك بن. حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عیراق وێڕای ئەوەی گەڕانەوەی ئازادانەی تەواوی خێزانە تەرحیلکراوەکان لە سەردەمی بەعسدا بە مافی بێ ئەم لاو ئەو لایان دەزانێت. هەرچەشنە فشارێك بۆ وەدەرنانی دانیشتووانی کەرکوك لە هەرچ نەتەوە و ڕەگەزێك بن لە لایەن هەر لایەنێکەوە مەحکوم دەکاتو ئەم هەڵوێستەی لە چەند بۆنەی جۆربەجۆردا دەربڕیوە.

بەلام دوای هەموو ئەمانەش هیشتا کیشەی نەوتی کەرکوك هەر دەمینیتەوە. ئەم شارە وەکو سەرچاوەیەکی گەورەی داهاتی نەوت لە هەموو حالیکدا هەردوو دەولەت داوای نەوتەکەی دەکەن. ئەمەش دیسان دەبێ بە ریککەوتن ببریتەوە. لەم بارەیەوە دەکریت نوینەرانی خەلکی کەرکوكو نوینەری دەولەتی مەرکەزیو دەولەت لە کوردستانو نەتەوە یەکگرتوەکان وەکو چوار لایەن پیکەوە دانیشن لەسەر ئەم مەسەلەیەو بە ریکەوتنامەیەك بگەن لە سەر چۆنیەتی دابەش کردنی نەوتی کەرکوك لە نیوان هەردوو دەولەتدا. ئەگەر سێلایەنی ئەم چوار لایەنە لەسەر هەر تەرحێك رەزامەندیان نواند رەسمیەتی هەیەو دەبی ئەوە پیادەبکریتو هەردوو دەولەت پێی پابەندبن.".

* دەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکان" کێشەی کەرکوك نەك چارەسەر ناکات بەڵکو قوڵتری دەکاتەوە!

بەلاّم ئایا لەڕاستیدا دەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکان" یان جێبەجێکردنی ماددەی 58 کەهەمان ناوەڕۆکی هەیە دەبێتە هۆی چارەسەرکردنی کێشەی کەرکوك؟! تەنانەت ئەگەر وا فەرز بکەین کە کەرکوك دەگەرێەوە سەر کوردستان؟! بێگومان ناو بگرە کێشەکە زیاترو زیاتر قوڵ دەکاتەوە. هەروەك چۆن حکومەتی بەعس بەو هەموو توانا سەربازیو جەنگیو ئابوریو سیاسیەوەو بەپالپشتی زیاتر لە 18 وولاتی عەرەبیو ئەوکات بە پشتیوانی وولاتی ڕۆژئاواو ئەمەریکاش"دۆستانی ئێستای تاڵەبانیو بارزانی" سیاسەتی تەعریبی پیادەکردو بەزۆرەملێ خێزانە کورد زمانەکانی دەرکرد، نەبوە هۆی ئەوەی ئەم کێشەی چارەسەر بکرێتو ئەمشارە نەبوو وە نەکرا بەشارێکی عەرەبی، بەهەمان شێوە

دەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکان" نە چارەسەری ئەم کێشەیە دەکات وە نە ئەم شارە دەکاتە شارێکی کوردی. بەڵام دەرکردنی "عەرەبە هێنراوەکان" کۆسپەکە فراوانترو گەورەتر دەکاتەوە، رقو کینەی نەتەوەوەیی و هەوڵدان بۆ تۆلەسەندنەوەی نەتەوەیی لەنێوان خەڵکی عێراقدا پەرە پێدەدات و توندتری دەکاتەوە، کوشتن لەسەر پایەی شوناسی نەتەوە هیجگار هێجگار فروانتر دەکاتەوە، دەرکەوتنی کورد زمانەکان لەشارەکانی ناوەراست و باشور زۆر زیاتر لە ئێستا خەتەر ناکاتر دەکاتەوە.

بەڵام یەکێتی و پارتی و ناسیونالیزمی کورد کەی بیریان لە ئینسان و مافی ئینسان کردۆتەونە تا ئێستا بیری لێبکەنەوە. مەسەلەی ئەوان ئەوەیە کە لە وەزارەتەکان دوو پۆستیان زیاتر بێت، لە بڕی پارەی دیارکراو بۆ بودجەی کوردستان لە 17٪ **بیکەن بە بە رێژەیەکی زیاترو زیاتر بۆ خۆیان و کۆمپانیەکانیان. لەم نێوەدا خەڵکی کەرکوک دیارە بەکورد زمانەکانیشەوە، چیان بەسەر دێت چۆن یەکتری قات و قڕ دەکەن وە چۆن خەڵك دەکوژرێت و شەڕی قەومی دەبێتە واقعیەتێکی گەورەو فراوان، هەر بۆیان مەسەلە نیەو ئەمە کاسبیو سیاسەت و ئامانجی ئەوانە. ئەگەرچی من لەڕوانگەی تایبەتی و شەخسی خۆمەوە پیم وانیە، هیچ هێزو حکومەت و دەسەلاتێکی قەومی عەرەبی و ئیسلامی لەبەغدا، کەرکوك تەسلیم بە یەکیتی و پارتی بکات و ماددەی 58 بەشێوەیەکی حەرفی جێبەجێبکات.**

*چاودێر پیشەسازی درۆ!

بەڵام چاودیر سەرەڕای کالفمی سەرنوسەرەکەی بۆچی ئەم ئەم باسەو ئەم هەواڵ هەڵبەستنە بەم شێوەیە دەهێنێتەوە؟. دوو تەوەرەی سیاسی سەرەکی لەپشت ئەم باس و ئەم شێوە هەواڵسازیەوەیە. یەکەمیان: حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی لە کەرکوك و بەهۆی ڕۆڵی پێشکەوتنخوازی و ڕابەریکردنی خۆپیشاندانەکان و نارەزایەتیەکانی ئەم شارەو دوەمیان: دیسانەوە ناسیونالیزمی کورد چاوەڕوانی حکومەتی تائیفەچی و قەومچی تازەی بەغدایە کە بڕیاری 58 یان بۆ جێبەجێبکات و بەم پێیەش کە ناسیونالیزمی کورد تا ئێستا متمانەو باوەڕی بە هاوپەیمان دۆستەکانی نیە لە بەغدا دەزانێت کە هەمان سیناریۆی جەعفەری بەشێوەیەك لە شێوەکان دوبارە دەبێتەوە. بەم پێیەو لەڕوانگەی نەتەوەپەرستی خۆیانەوە دەیانەوێت دوژمنسازی بکەن بەرانبەر بە حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی و بە جۆشدانی بیری نەتەوەپەرستی و پروپاگەندەی پووچی وەك کەرکوك قودس و دڵی کوردستانە خۆڵ بکەنە چاوی خەڵك و دواجار وانیشان بدەن خەڵك لە بەرانبەر سیاسەت و ئەلتەرناتڤی حزب ناڕازییە.

بەلام ئەمجارە دادو بێدادو "جەعفەری" و "گورگەکانی بەغدا" فریایان ناکەوێت. تەواوی پەنجە مۆرەکانیان بە خەڵکی کوردستان کرد. سەرۆکی شارەوانی و پاریزگاری کەرکوك زۆربەی بەرێوەبەری فەرمانگەکانی کەرکوك سەر بەهەردوو حزبی دەسەلاتداری کوردستانن. ناسیونالیزمی کورد لەسەر تۆپکەی دەسەلاتی عێراقدایە، ئەمجارە خەڵکی کەرکوك بێگومان لە پێش هەر لایەن و کەسێکی دیکەدا ملی ئەمانە دەگرێت لە پیناو باشتر بونی ژیان وگوزەرانیان و رزگاربونیان لە ژیانی ئاوارەیی و نەبونی کارەبا و ئاووو شەقامی قیرو قوتابخانەو خەستەخانەو ... ئەمجارە خەڵك لەم دووحزبە خۆش نابێت و 3ساڵی رەبەقە لە پێناو دەسەلاتی خۆیاندا، سات و سەودا بەژیان و مەرگی منداڵ و خیزانی دەیەها هەزار ئینسانەوە دەکەن لە ژێر ناوی "گێرانەوەی کەرکوگ" و"کەرکوك قودس و دڵە". لای ناسیونالیزمی کورد ئەوە نەوت و زەوییەکەیە کە قودس و دڵە بەڵام خەڵکەکەی(دیارە مەبەستم کورد زمانەکەیەتی) بۆئەم دوو هێزە تەنها ئەوەندە گرینگە کە شەڕی نەتەوەیان پێبکەن لەگەل دراوسێ و ناسیاو دۆستانی دوێنێیاندا ببیانکەن بەگژ یەکتری دا بۆ ئەوەی ئەوان لەبەغدا بەشە دەسەلات و نفوزو ئیمکاناتی مالیان هەڵبکشێت. کەرکوك قودس و دڵە بەلام خەڵکە ئاوارەکەی قەیدی نیە کە لەنیو قوڕو چڵپاودا بژیت و کارەبا و ئاووی نەبێت. کەرکوك قودس و دڵە کاتێك کە دەسەلاتەکە بۆخۆیان بێت و خەڵك ببێتە کۆیلەیان بەلام کاتێك کە لە شۆرجەو رەحیماوا و ئیسکان و ئیمام قاسم، خۆپیشاندان دەکەن و داوای دابەزینی نرخی بەنزین دەکەن یان ئاوارەکان داوای پارەچە زەویەك دەکەن، ئەوکات دەبیت تەقەی کوردایەتی خوێن لە کورد زمانەکانی کەرکوك بهێنێت و بریندارایان بکات، ئەوکات خەڵکی کەرکوك لە ڕوانگەی ئەم دەسەلاتەوە "زۆلە کوردن"یان "خائینن"و پیویستە تەقەیان لێبکرێت. بەلام ئەمجارە خەڵکی کەرکوك ملی ئەمان دەگرێت و هەڵەبجە لە چاویدا دەبیتە ئاهەنگ بۆ ئەم دەسەلاتە.

*"پ.ك.ك"و پارتی چارەسەر!

بەڵام سەرنوسەری چاودێر هەر پەلاماری حزبی کۆمۆنیستی کریکاریی نەداوە، هەروەك وتم بەیەك فیشەیەك دەیەویت دوو نیشانە بشکێنیت. بۆیە هەم پارتی چارەسەر ئاگادار دەکاتەوەو دەڵی عاقل بەو بەو شێوە ڕۆشنە سیاسەتی پ.ك.ك پیادە مەکەو ڕای مەگەیەنە، هەم هەڵخستنی فەزایەکە بۆ لیدان لە پ.ك.ك بەتایبەت کە تورکیا لەمبارەوە زەختی هێناوەو کردویەتیە زەخت بەسەر دەسەلاتی ناسیونالیزمی کوردو

حکومەتە عەنتیکەکەی بەغداو ئەمەریکاش‌و دەیەوێت شەڕی پەکەکە، بە عێراق بکات، یان خۆی بێتە نێو خاکی عێراقەوە، کە تاڵەبانی ئەمەی ڕەتکردوە. عێراقیش ڕۆشنە کە نەسوپای هەیەو نە هیچ، بۆیە عبدالمأموری ئەمەریکا ئەم دوو هێزەوچەکدارەکانیەتی. بەڵام ناسیونالیزمی کورد بۆ لێدانی یەکتری خبرەی باشیان هەیەو پرۆفیشنەلن بەتایبەت بەرانبەر بە حزبی دیموکراتی ئیران"ئەمەیان سەرەی نیە"و پەکەکە هیچ عەیبیان نیە. ئەمە پەیامی کاکی سەرنوسەری چاودیرە بە پەکەکەو ئەو حزب‌و لایەنانەی کە لەگەڵ ئەودان لەکوردستانی عێراق. بەڵام سیاسەتی لێدانی پەکەکەو هەر هێزیکی ئۆپۆزیسیۆنی وولاتانی دراوسێ کە لەکوردستاندان‌و خەباتی سیاسی دەکەن، بەتەوای مەحکومەو پێویستە لەلایەن خەلکی کوردستانەوە قبوڵ نەکرێت.